

COVID-19, een analyse van de nationale crisisrespons

Auteurs:

5.1.2e

Doel boek

Het doel moet zijn lessen te leren zodat we beter zijn voorbereid op de volgende grootschalige crisis, zo'n crisis die we ons nu nog niet eens kunnen voorstellen

Hoe kon COVID-19 experts en gezagsdragers zo verrassen?

- Factor 1: Dat kan hier niet gebeuren.
- Factor 2: Wij zijn goed voorbereid.
- Factor 3: Haalbaarheid ('first do no harm')

Lessen

- Les 1: Het herkennen en benoemen van een (creeping) crisis is verrassend moeilijk
- Les 2: Leren leven met onzekerheid
- Les 3: Het belang van een heldere strategie
- Les 4: De noodzaak van surge capacity
- Les 5: Rolvervaging van het OMT
- Les 6: Internationale samenwerking is noodzakelijk
- Les 7: Het belang van politiek leiderschap
- Les 8: De verleidingen van het command and control model
- Les 9: Een intelligente lockdown verdient een intelligente exitstrategie
- Les 10: Evaluatie en verantwoording gaan niet goed samen
- Les 11: We zijn eigenlijk best veerkrachtig

Criteria

Wat wordt verwacht van de Nederlandse crisisrespons?

- Assumptie:** iedereen deed zijn best en handelde op basis van op dat moment beschikbare kennis
- Algemene verwachting:** burgers mogen een crisisrespons verwachten die effectief en legitiem is.
- Taken:** tijdige detectie, begrijpen van de crisis, organiseren van een effectieve, doelmatige en legitieme respons, crisiscommunicatie

Laaghangend fruit voor de volgende megacrisis

- Formuleer criteria voor een goede voorbereiding: wanneer is de nationale crisisvoorbereiding op orde?
- Behoed besluitvormers voor het idee dat hun besluiten mogelijk paniek veroorzaken, leg dit vast in relevante beleidsuitgangspunten.
- Communicatieafdelingen moeten zich verder specialiseren in crisiscommunicatie.
- Bestudeer hoe experimenten een rol tijdens de verschillende crisisfasen kunnen vervullen.
- Evalueer het informatiemanagement op nationaal niveau. Deel de lessen met andere crisisactoren.
- Bestudeer hoe de overheid "surge capacity" kan verbeteren.
- De overheid moet snel en massaal kunnen reageren. Dit vereist een diepgaande discussie over crisiscentralisatie.
- De overheid moet de buitengrenzen snel kunnen sluiten.
- Nederland moet de terughoudendheid m.b.t. internationale crisiscoördinatie laten varen.
- Investeer in Business Continuity Management, in samenwerking met lokale overheden en de private sector.
- Leiders moeten (nog) beter worden voorbereid op de fysieke en mentale uitdagingen die een langdurige crisis hen oplegt.